

Politika do alkohola, drog in drugih prepovedanih PAS

mag. Borjana Kremžar Jovanović,
univ. dipl. psih., spec. klin. psih.

VSE AVTORSKE PRAVICE PRIDRŽANE.

**GRADIVA NI DOVOLJENO RAZMNOŽEVATI ALI RAZPOŠILJATI V
KAKRŠNIKOLI OBLIKI BREZ PREDHODNEGA PISNEGA DOVOLJENJA
AVTORJEV IN MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE
IN ENAKE MOŽNOSTI.**

Alkoholna politika in politika do drog in drugih PAS – kaj je?

- obravnava odnos med pitjem alkohola in uporabo drog ter drugih PAS, blagostanjem in zdravjem posameznika ter javno blaginjo
- varuje nacionalno zdravje pred škodljivimi učinki alkohola na državni in meddržavni ravni
- združuje ukrepe, ki jih država sprejme z namenom preprečevanja in zmanjševanja škode zaradi rabe alkohola, drog in drugih PAS

Alkoholna politika in politika do drog in drugih PAS – kaj je?

- pomoč pri spremembi družbenih norm in vrednot
- oblikovanje bolj zdravega družinskega in širše družbenega okolja
- aplicirana na vseh nivojih (tudi vodilni)
- jasno definirati pravila oziroma sprejemljiva in nesprejemljiva vedenja

Alkoholna politika in politika do drog in drugih PAS – kaj je?

- so ukrepi, ki imajo namen preprečiti škodo, ki jo povzroča uporaba/zloraba tako alkohola kot drugih psihoaktivnih substanc na delovnem mestu oziroma pri samem delu
- so ukrepi (preprečevanje, prepoznavanje, svetovanje, zdravljenje in rehabilitacija), ki se nanašajo na situacijo delovnega mesta

Ukrepi alkoholne politike oziroma politike do drog in drugih psihoaktivnih substanc

- 1

izobraževanje	preprečevanje
zmanjšanje rabe alkohola, drog in drugih psihoaktivnih substanc	prepoznavanje
nadzor nad izvajanjem zakonov	svetovanje
zdravljenje	zdravljenje
	rehabilitacija

Ukrepi -2

- zbiranje podatkov o vplivu alkohola in PAS
- ničelna toleranca glede prisotnosti alkohola v krvi v panogah, kjer alkohol povečuje verjetnost nesreč
- kampanje ozaveščanja
- odprava prodaje, uporabe alkohola na delovnem mestu
- podporni mehanizmi v primeru tveganega in škodljivega pitja (socialne službe)
- informacijske pisarne, svetovalne točke

Zakaj nujnost ukrepov? - 1

- raba alkohola na delovnem mestu zmanjšuje produktivnost
- zloraba alkohola in drugih psihoaktivnih substanc – nižja učinkovitost, več nezmožnosti za delo
- več je odsotnosti z dela, več je prezgodnjih smrti med delovno aktivnim prebivalstvom
- približno 59 milijard evrov (47 %) od 125 milijard evrov nastane zaradi izgube produktivnosti
- v Veliki Britaniji ocenjujejo, da izguba produktivnosti znaša približno 6,4 milijard britanskih funtov

Zakaj nujnost ukrepov? - 2

- v svetu povprečno do 5 % delovne sile zasvojene z alkoholom, 25 % pa uporablja velike količine alkohola in tvega zasvojenost
- pri povečanju uporabe čistega alkohola za 1 liter, lahko pričakujemo 13 % povečanje odsotnosti z dela
- stroški, povezani z nižjo produktivnostjo, kot posledico uporabe alkohola in ostalih drog, so visoki
- obstajajo dokazi o povezavi med zlorabo alkohola in drog ter absentizmom, nizko produktivnostjo, slabšimi delovnimi dosežki in nesrečami na delovnem mestu

In another, **23 percent** of upper level managers reported drinking at work in the previous month.

heavy users of alcohol in the past month

(5+ drinks at once, on 5 or more days in past month).

Myth/Fact

Myth:

Heavy drinkers cause alcohol-related work problems.

Fact:

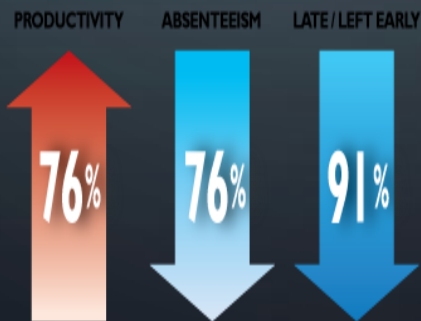
Studies show that alcohol-related work problems come from social drinkers, not people dependent on alcohol.

80%

Še nekaj števil

- 3,5 krat več nesreč na delovnem mestu
- 34 – 43 % več absentizma, zamujanja ali neproduktivnosti na delovnem mestu
- 66 % znižana funkcionalnost glede na kapacitete

Improvements in Workplace Performance

Annual Cost Savings
Per Employee

= \$6,447

The Drug Free Workplace Act

(2 of 3)

▮ The 5 steps to becoming a drug free workplace include:

1. Drug free workplace policy

2. Manager training

3. Employee education

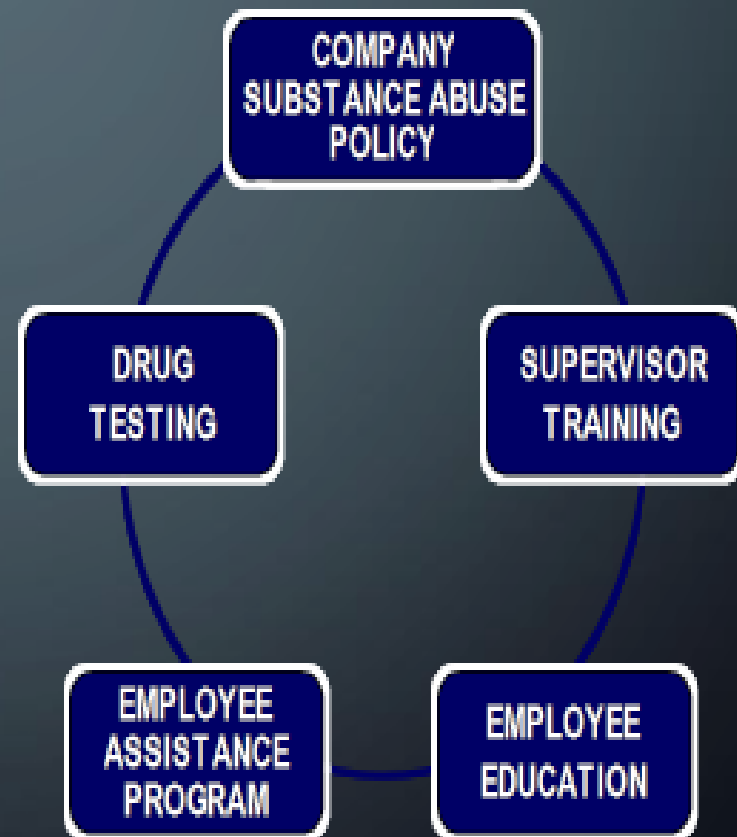
4. Employee Assistance

5. Drug Testing

www.readysetpresent.com

Page 2

Sample Drug Free Workplace Structure

Zakonodaja

- Mala in srednja podjetja - predpisani notranji akti
- *Pravilnik o ugotavljanju uživanja alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc delavcev, ter odreditvi in izvajanju preizkusa alkoholiziranosti in drugih prepovedanih psihoaktivnih substanc*
- 51. člena Zakona o varnosti in zdravja pri delu (ur. l. RS, št. 43/2011)

51. člen ZVZD -1

- (1) Delavec ne sme delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc.
- (2) Delavec ne sme delati ali biti pod vplivom zdravil, ki lahko vplivajo na psihofizične sposobnosti, na tistih delovnih mestih, na katerih je zaradi večje nevarnosti za nezgode pri delu tako določeno z izjavo o varnosti z oceno tveganja.
- (3) Delodajalec ugotavlja stanje iz prvega odstavka tega člena po postopku in na način določenima z internim aktom delodajalca.
- (4) Delodajalec mora odstraniti z dela, delovnega mesta in iz delovnega procesa delavca, ki je delal ali je bil na delovnem mestu v nasprotju z določili prvega in drugega odstavka tega člena.

In drugi zakoni

- 8. člen Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1)
- Zakon o omejevanju porabe alkohola (ZOPA)
- Zakon o preprečevanju uporabe prepovedanih drog in o obravnavi uživalcev prepovedanih drog (ZPUPD)
- v pomoč delodajalcem (delavcem za varnost (ali izvajalcem medicine dela)) pri pripravi internega akta o alkoholiziranosti in ugotavljanju prisotnosti drugih psihoaktivnih substanc je Predlog pravilnika o prisotnosti omenjenih substanc

Implementacija alkoholne politike in politike do drog in drugih PAS v podjetje

- zaposleni na oddelkih varstva in zdravja pri delu (večja podjetja)
- zunanje, specializirane organizacije (manjša podjetja)
- izobraziti enega od članov tima o specifični problematiki
 - izobraževanje o učinkih
 - kako implementirati
 - način pomoči, podpore delavcu
 - motivacijski intervju
 - osnove svetovanja

Kratke intervence, motivacijski intervju

- tehnike, ki pripomorejo k znižanju stopnje zlorabe alkohola oziroma drugih PAS
- spreminjajo mišljenje ljudi o njihovi rabi alkohola
- opremijo posameznike z veščinami varnega uživanja alkohola
- tehnike motivacijskega intervjuja

(ne obsojajoče, dvig zavesti o potencialnih problemih, zavedanje različnih stopenj pripravljenosti za spremembo)

Nekaj konkretnih nasvetov – konstruktivna konfrontacija

- povejte delavcu, da vas skrbi za njegovo delovno učinkovitost
- predstavite problem
- bodite konkretni (njegov primer), ne generalizirajte (konkreten dogodek)
- prosite delavca za pojasnilo
- izogibajte se osebne problematike delavca
- povejte delavcu, kaj vi vidite kot problem
- povejte, kako naj delavec reši problem
- določite časovni okvir, v katerem naj bi bilo to narejeno
- določite posledice, če delavec ne izpolni načrtovanega

Model alkoholne politike in politike do drog ter drugih PAS

- **Ciljna skupina** - vsi
- **Odgovornosti** – KDO implementira? menedžerji, supervizorji
- **Pravila** – jasna in nedvomna
- **Posebne okoliščine** – izjemne situacije
- **Zaupnost** (zagotovljeno mora biti (izjava), da bodo problemi v zvezi z alkoholom, drogami in drugimi PAS obravnavani zaupno).
- **Pomoč** - jasno mora biti opredeljeno, kje in na kakšen način lahko delavci poiščejo pomoč.
- **Informiranje** – obveza delodajalca
- **Disciplinski ukrepi** - opredelitev okoliščin, v katerih bodo izvedeni disciplinski ukrepi

Podjetja z implementirano politiko do alkohola, drog in drugih PAS

- podjetja z implementirano politiko do alkohola in drugih PAS so imela pomembno nižjo stopnjo uporabe PAS kot druga podjetja
- pridobila so na produktivnosti
- pridobila so na varnosti, manj poškodb
- manj prezentizma
- manj absentizma

Če povzamemo...

Kakšna naj bo alkoholna politika in politika do drog ter drugih prepovednih PAS na delovnem mestu?

- proaktivna

- konsistentna

- jasna

- nediskriminatorna

- razumljiva

- pri razvoju vključujoča vse v podjetju

- učinkovita

- prilagodljiva, spreminjajoča se

Cilji alkoholne politike in politike do drog ter drugih prepovednih PAS na delovnem mestu

- znižanje absentizma

- znižanje prezentizma

- znižanje števila nesreč zaradi rabe alkohola, drog in drugih prepovedanih PAS

- znižanje števila primerov povezanih z rabo alkohola, drog in drugih prepovedanih PAS

- povečanje produktivnosti

Ukrepi alkoholne politike in politike do drog ter drugih prepovednih PAS na delovnem mestu

- promocija zdravja na delovnem mestu

- program pomoči sodelavcem s težavami

- interveniranje s pomočjo kratkih intervenc (motivacijski intervju)

- izobraževanje, ozaveščanje o značilnostih in posledicah rabe alkohola, drog in drugih PAS na delovnem mestu

- odprava prodaje in uporabe alkohola na delovnem mestu

- uvedba podpornih mehanizmov v podjetju (napotitev na zdravljenje v primeru odvisnosti od alkohola, drog in nedovoljenih PAS)

- ukrepi v primeru suma na rabo alkohola, drog in drugih PAS na delovnem mestu

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of a network of thin, light-blue lines and small circles, resembling a circuit board or a stylized tree structure.

Za konec...

- Kakšna je alkoholna politika in politika do drog in drugih PAS v vašem podjetju?
- Izkušnje?
- Predlogi?